

A T I Y E H N O

فیلم هفته

گلاره رنجبر

روزنامه نگار

«خورشید»

«خورشید» آخرین ساخته مجید مجیدی در ژانر درام است که در سال ۱۳۹۸ با تمرکز بر موضوع «کودکان» و به طور ویژه «کودکان کار» در ایران ساخته شد. این فیلم با نویسندگی مشترک مجید مجیدی و نیما جابودی برنده جایزه سیمرغ بهترین فیلم و بهترین فیلمنامه در سی و هشتمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر نیز شد. همچون دیگر آثار مجیدی فیلم «خورشید» به عنوان فیلمی دغدغه‌مند مطرح می‌شود. مجیدی در گذشته در دیگر آثارش از جمله «چه‌های آسمان» نشان داده بود که موضوع «کودکان» دغدغه‌ای است که با آن دست‌وپنجه‌نرم می‌کند. در همین راستا در آخرین اثرش نیز کودکان را محوریت اصلی داستان فیلم قرار داده است. فیلم خورشید با معرفی علی و دوستانش آغاز می‌شود. بچه‌هایی که کارشان لاستیک دزدی است و محل زندگی نامناسبی دارند، اما با وجود مشکلاتی که دارند با هدایت علی، روزگار می‌گذرانند تا اینکه پیرمردی به نام هاشم با بازی علی نصیریان به علی پیشنهاد کاری را می‌دهد که زندگی او دوستانش را متحول خواهد کرد. در آبراهی که زیر مدرسه خورشید قرار دارد، یک زیرخاکی وجود دارد. همین موضوع موجب می‌شود علی و دوستانش به بهانه تحصیل به مدرسه خورشید بروند تا با پیدا کردن گنج زندگی خود را متحول کنند. فیلم خورشید ریتم تندی دارد؛ به سرعت موضوع پیدا کردن زیرخاکی را مطرح می‌کند و در تمامی طول فیلم هیجان پیدا کردن گنجی که قرار است زندگی بچه‌ها را برای همیشه تغییر دهد را با جدیت دنبال می‌کند. خورشید موقعیتی متناقض را پیش روی بیننده قرار می‌دهد. از سویی کودکانی بزهار کار را به عنوان کودکان کار معرفی می‌کند و از سوی دیگر با حوصله ثابت می‌کند تن دادن به خلاف تنها راه آنها برای زنده ماندن در شرایطی نابرابر است که از تحمل و ظرفیت آنها خارج است. خورشید شخصیت‌ها را در موقعیتی قرار می‌دهد که برد و باخت برای آنها بی‌معنا است. او سعی در برانگیختن ترحم مخاطب ندارد بلکه جسورانه پای مخاطبانش می‌ایستد تا سر نوشت تلخی که جامعه بر این کودکان محموم می‌کند را به تصویر بکشد. ایده پیدا کردن گنج که در نهایت بدل به استعاره‌ای از گنج‌های درونی هر کدام از بچه‌ها می‌شود تا کندن تونل در زیر زمین یک مدرسه که اشاره به راه سخت و زیرزمینی کودکان کار برای گذران زندگی دارد باعث جنبه‌های اسطوره‌ای «خورشید» می‌شود. مجیدی به خوبی توانسته در دل داستان خورشید نشانه‌ها و نمادهایی جاگذاری کند که نه تنها برای تماشاگران حرفه‌ای سینما و فیلم‌بین‌ها به کار بیاید که مخاطب عام و مردم هم بتوانند با آن ارتباط برقرار کنند.

۱۶

دور برگردان

۶۶

ستاره‌های فردا

یک جوری پا به توپ می‌شوند و برای رساندن توپ به دروازه‌های آجری از هم سبقت می‌گیرند که گویی مهمترین کارشان در زندگی است... نزدیک جام جهانی هم که دیگر نگو و نپرس! جدیت و تلاش شان هزار برابر می‌شود انگار قهرمانی در این نبرد گل کوچک، تنها خواسته‌شان می‌شود از دوران کودکی سر ظهر ناهار خورده و نخورده می‌زنند به دل کوچه و دشت و صحرا دست رفاقت و رقابت می‌دهند و بسم‌الله حالا هر کدام‌شان یکی از ستاره‌های تیم ملی‌اند که می‌خواهند با هر گل دل یک ملت را شاد کنند خدا را چه دیدی؟ شاید روزی همین کودکان در رقابتی جهانی بشوند ستاره اول تیمی که دعای ۸۰ میلیون ایرانی را پشت سرشان دارند مگر نه اینکه همه بزرگان فوتبال از همین جا آغاز کرده‌اند از همین بازی‌های کودکانه و جدی‌شدن‌های نزدیک جام جهانی؟

گزارش

پرتو جغتایی

روزنامه نگار

● بسیاری از روانشناسان و روان‌درمانگران بر این باورند انسان هموار در طول زندگی دست به اعمال و رفتارهایی می‌زند که در واقع ادامه‌ای از رفتارهای کودکی است. خاطرات، رخدادهای آسیب‌ها، وضعیت معیشتی، وضعیت عاطفی و دیگر شرایطی که در دوران کودکی در خانواده تجربه و مشاهده می‌کنیم، تأثیرات بسزایی در نحوه و سبک رفتاری دارد که در بزرگسالی از خود نشان می‌دهیم. به همین دلایل است که باید همواره به این نکته توجه داشته باشیم انسان‌ها با تمام ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری که دارند، در ادامه روزهای کودکی خود قدم می‌زنند و بار تأثیرات روزهای کودکی را تمام عمر

نقطه آغاز شکل‌گیری شخصیت

کودکی نقطه آغازین زیست بشری است؛ دورانی طلایی و رنگارنگ و سرشار از رهایی که همه ما پس از عبور از آن و پا نهادن به دوره‌های بعدی زندگی، ته قلبمان آرزوی بازگشت به آن را داریم. سادگی، خلوص و کوتاه بودن سقف آرزوها، ماهیت دوران کودکی است و جهان کودکان به مدد عدم وابستگی به مفهوم گذشته و آینده و نعمت تمام و کمال در «لحظه اکنون» زیستن، دوره درخشانی از زندگی آدمیزاد روی کره خاکی است. این روزها با مدرن شدن زندگی و افزایش سطح آگاهی بشر؛ بر کسی پوشیده نیست که دوران کودکی و نحوه زندگی در آن دوران چه تأثیری بر طول زندگی افراد در تمام عمر، خواهد داشت. بسیاری از روانشناسان و روان‌درمانگران بر این باورند انسان هموار در طول زندگی دست به اعمال و رفتارهایی می‌زند که در واقع ادامه‌ای از رفتارهای کودکی است. خاطرات، رخدادهای آسیب‌ها، وضعیت معیشتی، وضعیت عاطفی و دیگر شرایطی که در دوران کودکی در خانواده تجربه و مشاهده می‌کنیم، تأثیرات بسزایی در نحوه و سبک رفتاری دارد که در بزرگسالی از خود نشان می‌دهیم.

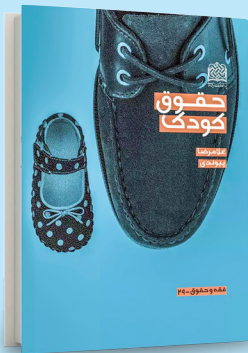
به همین دلایل است که باید همواره به این نکته توجه داشته باشیم انسان‌ها با تمام ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری که دارند، در ادامه روزهای کودکی خود قدم می‌زنند و بار تأثیرات روزهای کودکی را تمام عمر

حقوق کودک

- پدیدآورنده: غلامرضا پیوندی
- ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

معرفی کتاب

کودکی از مراحل بنیادین زندگی هر انسان در جامعه است. اگر این مرحله به خوبی شناخته شده و به طور مناسب پشت سر گذاشته شود، جامعه مملو از افرادی خواهد شد که قابلیت‌های لازم برای زندگی در وضعیتی مطلوب را دارند. در واقع، دوره کودکی دوره‌ای است که انسان سپری می‌کند تا از کودکی بیولوژیک به عضوی اجتماعی تبدیل شود. کودک، نخستین تعامل خود را با محیط در خانواده آغاز می‌کند؛ پس مهمترین جایگاه برای کودک، خانواده است و یکی از ارکان خانواده نیز ممکن است کودک باشد. در این کانون اولیه، نخستین اثرگذاری و اثرپذیری آغاز می‌شود و کودک اندک‌اندک در فرایند رشد اجتماعی قرار می‌گیرد. از دیدگاه روانشناسان، سال‌های اولیه کودکی در رشد شخصیت و آینده کودک

بیستم نوامبر در تقویم جهانی و از سوی سازمان ملل متحد به نام «روز کودک» نامگذاری شده و بهانه‌ای است برای تجلیل از کودکان و البته مهمتر از آن، فرصتی برای آگاهی‌بخشی بزرگسالان که چطور و چگونه رفتار و کرداری ایده‌آل و استاندارد با کودکان

بر دوش خواهند کشید. اما در این میان راهکار چه خواهد بود و چه باید کرد تا دوران کودکی شاد و به دور از آسیب و ناهنجاری برای فرزندان خود رقم بزنیم و از طرفی از میزان آسیب‌های ناشی از دوران کودکی و اختلالات رفتاری حاصل از آن دوران بکاهیم.

دوران کودکی، ریشه اغلب اختلالات رفتاری

سوگند بختیار - روانشناس کودک - در گفت‌وگو با آتیله‌نو به تأثیرات دوران کودکی در بزرگسالی از منظر روانشناختی می‌پردازد: «مرحله کودکی هر فرد حساس‌ترین و مهمترین بخش شکل‌گیری شخصیت، خصوصیات فردی انسان و رفتار اجتماعی است. تجربیات و آزمایش‌های متعدد ژنتیکی این نتیجه را به همراه داشته که اغلب خصوصیات شخصیتی انسان، وراثتی نیستند و در اکثر موارد نتیجه تکامل روانی و جسمانی هر فرد است که سنگ بنای آن در دوران کودکی گذاشته شده است. همین امر نشان می‌دهد توجه به رشد کودک و فراهم کردن بستر مناسب رشد و پرورش تا چه حد حائز اهمیت و امری حیاتی است.»

وی معتقد است که بزرگسالی ادامه تجربیات دوران کودکی است: «رژوها و غرایض ما هنگام کودکی شکل می‌گیرد و بعد از آن دوران بزرگسالی تحت تأثیر این تجربیات قرار خواهد گرفت. انسان‌ها تلاش می‌کنند به آرزوهایی برسند که در دوران کودکی

برآورده نشده‌اند. از طرفی اغلب اختلالات و تنش‌هایی که در رفتار و اعمال نوجوانان در دوران بلوغ ظاهر می‌شود، ناشی از کمبود توجه در دوران مهم و حساس طفولیت و نبودن برنامه‌های صحیح پرورشی در جهت رشد و باروری فکری و عقلانی افراد در این مرحله است. یکی از عوامل اصلی و تعیین‌کننده نقش مهم و بسزایی در رشد و شخصیت کودکان دارد، محیط خانواده است. خانواده و والدین برای ایجاد شخصیت و الگوهای رفتاری سالم در فرزندان، نیازمند توجه به اهداف رشدی کودک در طی مراحل رشد هستند.» این روانشناس کودک که بر برخی اختلالات رفتاری مانند ترس از رها شدن، اضطراب و استرس جدایی، بی‌عدالتی، کاهش عزت نفس و... که ریشه در دوران کودکی دارد، اشاره می‌کند: «کودکانی که در سنین کم رها شده‌اند سعی بر تجربه راه‌هایی دارند که این خلاء زندگی را پر کند. کودک همیشه با ترس از اینکه دور از والدین یا تنها شود، مواجه است. همچنین بر خوردهای ناعادلانه در کودکی مانند تبعیض بین فرزندان، یک زخم بسیار عمیق در زندگی فرد ایجاد کرده و او را تبدیل به یک فرد بسیار بدبین و منفی‌نگر می‌کند. به طور کلی زخم‌های احساسی دوران کودکی انسان را به فکر رؤیایی با زندگی آینده وامی‌دارد. ایجاد الگوهای رفتاری سالم برای تغذیه، ورزش، تحصیل، تفریح، زندگی خانوادگی و همچنین روابط بین فردی به منظور پایه‌ریزی شیوه زندگی سالم در طول زندگی کودک بسیار مهم است.

به عنوان صنفی خاص، موضوع حقوق قرار گرفته‌اند. بعد از جنگ جهانی اول که بخشی از قربانیان آن کودکان بودند، برای حمایت از حقوق انسان اهتمام بسیاری کردند که این رویکرد به تهیه و تصویب اسناد متعددی در حمایت از حقوق انسان منجر شد. در پی شکل‌گیری این نوع نگرش و فعالیت‌های متناسب با آن، توجه جامعه جهانی به قشرهای خاصی از افراد، مانند کودکان که نیاز به حمایت خاص و ویژه دارند، جلب شد. علاوه بر اسناد عام حقوق بشری که در ضمن آنها به کودکان نیز توجه شد، اولین اقدام در حمایت از کودکان به سال ۱۹۲۴ بر می‌گردد: در آن سال، جامعه ملل اعلامیه حقوق کودک را که سازمانی غیردولتی و بین‌المللی تهیه کرده بود، در پنج ماده تصویب کرد. بعد از جنگ جهانی دوم به دلیل وضعیت آسیب‌پذیر کودکان، به‌ویژه در زمان درگیری و مخاصمه مسلحانه، اعلامیه جهانی حقوق کودک در ۲۰ نوامبر سال ۱۹۵۹ طی قطعنامه‌ای با توافق آزاد در مجمع عمومی سازمان ملل تصویب شد. اگرچه این اعلامیه تأثیر چشمگیری در

- صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری آهنگ آتیله (وابسته به سازمان تأمین اجتماعی) ● مدیر مسئول: روح‌الله عطریان
- سردبیر: زیر نظر شورای سردبیری
- عکس: پویا بازارگرد، پرتو جغتایی ● ویراستار: کورش اشرفی ● حروفچین: اکرم خاکپور
- صفحه‌آرا: کتابون رحیمی ● نشانی: میدان آرژانتین، خیابان احمد قصیر خیابان دوازدهم، شماره ۲۲ ● تلفن: ۴۵۴۳۶-۲۱
- تحریر به: داخلی ۱۳۸ ● بازارگانی: داخلی ۱۲۲ ● www.atiye.ho.ir ● چاپ: هنر سرزمین سبز

● یکشنبه ۲۹ آبان ۱۴۰۱ ● شماره ۳۵۹

سایه روشن کودکی

داشته باشند و تلاش کنند فرزندان‌شان با سپری کردن دوران کودکی در آرامش و به دور از آسیب، بتوانند در نوجوانی و جوانی زندگی عاری از مضللات روحی داشته باشند و به افرادی مفید در جامعه تبدیل شوند.

والدین جهت دستیابی به این اهداف، نیازمند یک الگوی رفتاری سالم و مهارت‌های لازم در این زمینه هستند تا دوران کودکی ایده‌آلی را برای فرزندان خود فراهم کنند.»

کوله‌باری که به دوش می‌کشیم

همه ما به همان میزان که خاطرات شیرین و دلچسبی از دوران کودکی خود به خاطر می‌آوریم و با یادآوری آن لبخند می‌زنیم، کوله‌باری از دردها و زخم‌های جهان بی‌پناه و معصوم کودکی نیز بر دوش داریم؛ دردها و زخم‌هایی که گاه منجر می‌شود نتوانیم به راحتی پدر و مادر خود را ببخشیم. شاید عدم آگاهی و شناخت کافی از نحوه استاندارد تربیت فرزندان و شرایط متعدد دیگر موجب شده که پدران و مادران آن‌طور که شایسته است مانع ایجاد آسیب در فرزندان خود نشده باشند، اما امروزه و با افزایش آگاهی انسان‌ها و دسترسی به منابع مختلف آموزشی، ضروری است پدران و مادران با تکیه بر آموزه‌های تأییدشده توسط متخصصان و روانشناسان کودک اقدام به تربیت فرزندان خود کنند. روز جهانی کودک بهانه خوبی است که به خودمان تلنگر بزنیم آیا به اندازه کافی پدر و مادر خوبی برای کودکان خود هستیم و در ادامه تلاش کنیم با رویکردی تازه و تجدیدنظر روی رفتارهایی که ممکن است تأثیرات مخربی بر روحیه فرزندان داشته باشد، در آینده روشن او به شایستگی اثرگذار باشیم.

نگرش کشورها به حقوق کودکان ایجاد کرد، ضمانت‌اجرا داشت و بسیاری دولت‌ها تعهدآور نبود. در سال ۱۹۷۸، لهستان سند پیشنهادی (پیش‌نویس کنوانسیون حقوق کودک) خود را در حمایت از کودکان به سازمان ملل ارائه کرد که پس از ۱۰ سال بحث و گفت‌وگو، در ۲۰ نوامبر سال ۱۹۸۹ و طی قطعنامه‌ای، در مجمع عمومی سازمان ملل متحد تصویب شد. بعد از آن، اقدامات عملی و اسناد دیگری نیز مطرح شد که در بخش بررسی پیشینه تاریخی، به تفصیل آنها را بررسی خواهیم کرد.

نویسنده در این کتاب به تبیین مبانی عمومی و اختصاصی حقوق کودک و روش‌شناسی حقوق کودک و همچنین به بررسی و تحلیل حقوق مدنی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کودک و وضعیت کودکان خاص و کودکان در وضعیت خاص، از دیدگاه اسلام و حقوق داخلی کشورها و اسناد بین‌المللی پرداخته است. در پایان کتاب نیز متن پروتکل اختیاری کنوانسیون حقوق کودک که به همراه اعلامیه جهانی حقوق کودک، آورده شده است.